

Daniel Janonius Löwgren, daniel.janoniuslowgren@dom.se,
090-172100

Näringsdepartementet
Avdelningen för bostäder och transporter,
Enheten för samhällsplanering

Boverkets rapport 2018:17 Lovbefriade åtgärder, utvändiga ändringar och anmälan – analys och förslag (dnr N2017/02780/SPN)

Sammanfattning

Mark- och miljödomstolen vid Umeå tingsrätt instämmer i Boverkets analys angående brister i den rättsliga regleringen av Attefallsåtgärder och konstaterar att det synes som att lovbefrielsen inte har lett till någon förenkling. Med beaktande av risken att undergräva detaljplaneinstrumentets betydelse är tingsrätten inte övertygad om att fördelarna med Attefallshusen överväger nackdelarna. Särskilt som åtgärderna inte fått önskad effekt i form av till exempel fler faktiska bostäder.

Tingsrätten ställer sig däremot positiv till Boverkets förslag rörande grannemedgivanden, förändrade krav på bygglov för utvändiga ändringar av byggnader samt bestämmelserna om anmälan.

Analys av Attefallsåtgärder samt Större Attefallsbyggnader m.m.

Tingsrätten instämmer i Boverkets analys (på bl.a. sid 10) avseende brister i den rättsliga regleringen av Attefallsåtgärder och konstaterar att lovbefrielsen inte synes ha lett till någon förenkling. Snarare har regelverket för byggande blivit mer svåröverskådligt efter Attefallsåtgärdernas införande och prövningen av aktuella byggnationer mindre förutsägbar.

Enligt tingsrättens mening är det inte lämpligt att försöka läka dessa brister genom att utöka prövningen vid startbesked för bygglovbefriade åtgärder. Detta eftersom det riskerar att ytterligare spä på rådande osäkerheter kring vad som ska prövas i vilket skede av lovgivningsprocessen. Om regeringen avser att försöka förenkla regelverket för byggande bör regeringen enligt tingsrättens mening överväga en återgång till en ordning där samma frågor prövas vid bygglov respektive startbesked oavsett vilken typ av byggnation som är aktuell, låt vara att lättnader kan finnas för vissa åtgärder (exempelvis möjligheterna att erhålla bygglov för komplementbyggnader i strid med detaljplan).

Tingsrätten vill också instämma i det som sägs under rubriken *Konsekvenser för detaljplanering* (sid 12 – 13) angående risken att undergräva detaljplaneinstrumentets betydelse. Förutsägbarheten minskar när åtgärder får utföras i strid med detaljplan. För allmänheten innebär det ett minskat inflytande under planprocessen när det blir svårare att förstå vad ett planförslag innebär. För enskilda blir gällande detaljplaner svårare att tolka och för kommunerna innebär det svårigheter att bl.a. dimensionera infrastruktur och andra samhällsfunktioner. Till skillnad från Boverket (sid 23) är tingsrätten inte övertygad om att fördelarna med Attefallshusen överväger nackdelarna ens i dagsläget, särskilt mot bakgrund av den begränsade måluppfyllnad som Boverket har redovisat (t.ex. få ytterligare faktiska bostäder).

Om Boverkets förslag blir verklighet kommer det för mark- och miljödomstolarna innebära mer arbete i mål om bygglov m.m. att utreda vilka frågor som ska prövas i vilket skede av den aktuella lovgivningsprocessen. Samma svårigheter bör uppstå hos kommunerna, något som det redan idag ges uttryck för i Boverkets sammanställning.

Tingsrätten ställer sig positiv till Boverkets förslag rörande grannemedgivanden.

Förändrat krav på bygglov för utvändiga ändringar av byggnader

Tingsrätten anser att lovplikten för byte av färg, fasadbeklädnad och taktäckningsmaterial kan minskas på det sätt som Boverket föreslår.

Vidare är tingsrätten positiv till att reglera lovplikten i sin helhet i en huvudregel och upphäva befintliga undantag, eftersom det förenklar regelverket och gör det mer överskådligt och förutsägbart.

Översyn av kraven på anmälan

Tingsrätten ställer sig positiv till de förändringar som Boverket föreslagit rörande bestämmelserna om anmälan.

Detta yttrande har beslutats av tf. chefsrådmannen Anders Carlbaum. Föredragande har varit tekniska rådet Daniel Janonius Löwgren. I den slutliga handläggningen har också tekniska rådet Britt-Inger Rönnbäck, tingsfiskalen Annelie Lipskog, beredningsjuristen Helena Gramner samt tingsnotariernaANGES Halvares och Klara Andersson deltagit, samtliga vid mark- och miljödomstolen.